

Embalaža

»Vsak dan, ko se zadeve ne premaknejo naprej, je problem večji«

Interventni ukrepi za ravnanje z odpadno embalažo bodo predvidoma vključeni v drugi protikorona zakonski paket, pojasnjujejo na ministrstvu za okolje in prostor.

Darja Kocbek

Težave s kupi odpadne embalaže na dvoriščih komunalnih podjetij so ena od najbolj vročih tem, ki so novega ministra za okolje in prostor Andreja Vizjaka pričakale na pisalni mizi. Interventni ukrepi za ravnanje z odpadno embalažo, ki bodo veljali do sprejetja uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, bodo predvidoma vključeni v drugi protikorona zakonski paket, so nam pojasnili na ministrstvu za okolje in prostor.

Ti interventni ukrepi predvidevajo, da izvajalec javne službe lahko odda izvajalcu obdelave odpadkov predhodno skladiščeno ali skladiščeno odpadno embalažo v primeru, ko družba za ravnanje kljub prejemu obvestila v predpisanem roku odpadne embalaže ne prevzame. Izvajalec javne službe pa bo izbral izvajalca obdelave z javnim razpisom, stroške ravnanja z odpadno embalažo bo plačala Republika Slovenija iz proračuna. Izvajalca obdelave bo v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, izbral izvajalec javne službe, razlagajo na ministrstvu.

Da naj minister Vizjak »nadaljuje s sprejemom nove zakonodaje za sistemsko rešitev problemov z vsemi vrstami odpadkov (embalaža, odpadne nagrobne sveče, gume, odpadni les...),« mu sporoča Sandi Grčar, direktor Komunale Zagorje. Podobno ministru svetuje tudi Drago Dervarič, direktor podjetja Saubermacher - Komunala Murska Sobota. »V Sloveniji imamo vzpostavljen dobro delujoč sistem ločenega zbiranja embalaže, zato bi vsakršno nadaljevanje težav s prevzemi zelo negativno vplivalo na rezultate ločenega zbiranja,« poudarja Drago Dervarič, direktor podjetja Saubermacher - Komunala Murska Sobota.

»Čas ni naš zaveznik«

Sebastijan Zupanc, direktor Zbornice komunalnega gospodarstva (GZS - ZKG), na podlagi predstavitve na zaslišanju v državnem zboru, ugotavlja, da je novi minister s problematiko seznanjen in ima veliko praktičnih izkušenj, zato je »prepričan, da bo znal stvari sestaviti skupaj. Seveda pa imamo problem s časom, ki ni naš zaveznik. Vsak dan, ko se zadeve ne premaknejo naprej, je problem večji,« pravi Zupanc.

Foto: Zbornica komunalnega gospodarstva

Krivde, da ta problem še ni rešen, po njegovih besedah ne gre pripisati dosedanjemu ministru za okolje in prostor Simonu Zajcu. On sam in njegova ožja ekipa so se problema zelo zavedali, a sami težav niso mogli rešiti. Kaže, da so zatajile strokovne službe na ministrstvu za okolje in prostor, ki bi morale pripraviti rešitve.

Zupanc za srednjeročno obdobje do leta 2023 drastičnih sprememb ne pričakuje. Pomembno pa je, da bi država vendarle sprejela interventni zakon, ki ga je v državnem zbor vložil državni svet, s katerim bi breme naročanja in zbiranja embalaže prenesli s komunalnih podjetij na državo. Administrativni postopki so dolgotrajni, saj imamo v državi 60 podjetij, ki se ukvarjajo z zbiranjem embalaže ali obdelujejo druge odpadke in jim embalaža ostaja.

Zmanjšati je treba birokracijo

Zdaj je pri izvedbi razpisov preveč birokracije, da bi se z njimi lahko ukvarjala komunalna podjetja. Najbolje bi bilo, da bi država objavila enoten razpis, razdeljen po sklopih, na primer po regijah, vendar bi bilo treba na podlagi izkušenj iz preteklosti določiti realne pogoje, navaja Zupanc. Nasploh se zadeve izjemno hitro spreminjajo. Ker se sežig odpadkov v tujini draži in odkupne cene materialov, izsortiranih iz odpadne embalaže, zaradi epidemije koronavirusa padajo, bi bilo neustrezno, da bi država predpisala ceno. To naj določi trg.

Foto: Saubermacher

»V Sloveniji imamo vzpostavljen dobro delujoč sistem ločenega zbiranja embalaže, zato bi vsakršno nadaljevanje težav s prevzemi zelo negativno vplivalo na rezultate ločenega zbiranja,« poudarja Drago Dervarič, direktor podjetja Saubermacher - Komunala Murska Sobota.

Če bo država objavila javni razpis po sklopih za celo državo, bo imela nadzor in pregled nad količinami odpadne embalaže, s čimer bi zagotovila transparentnost, lahko bo dosegla tudi nižjo ceno kot posamezna komunalna podjetja z objavo ločenih razpisov. Interventni zakon, ki je bil pripravljen s pomočjo GZS - ZKG in ga je v parlamentarno proceduro vložil državni svet, je strokoven in ni politično obarvan in ga je seveda mogoče dopolniti. V predlogu interventne uredbe, ki jo je pripravilo ministrstvo za okolje in prostor, je Zupanc zasledil nekaj dobrih rešitev, ki bi jih z dopolnitvami po njegovem mnenju veljalo prenesti tudi v zakon.

»Moramo biti samozadostni«

Komunala Zagorje zdaj po besedah Sandija Grčarja odpadno embalažo začasno skladišči v zbirnem centru. Glede sežiga in sosežiga odpadkov v Sloveniji pa predlaga dograditev sežigalnice na območju tiste občine, ki s tem soglaša. Lani so v Komunalni Zagorje zbrali 1.012 ton odpadne embalaže, predlani pa 990 ton. Za zmanjšanje količin Sandi Grčar predlaga ločevanje na izvoru (pri uporabnikih) ter pri proizvajalcih oziroma v določenih primerih uvedbo povratne embalaže ali prepoved uporabe določene vrste embalaže.

Podjetje Saubermacher – Komunala Murska Sobota ločeno zbrano embalažo predajajo v regijski

center za ravnanje z odpadki. Se pa tudi tam že srečujejo s težavami zaradi nakopičene embalaže, nam je pojasnil Drago Dervarič. »V kolikor Slovenija želi biti samozadostna, kar se tiče odstranjevanja odpadkov, in to mora biti, vsekakor potrebujemo vsaj en objekt za termično izrabo odpadkov,« še dodaja. Investicija v sosežig je cenovno ugodnejša, vendar lahko zato kasneje »plačujemo višjo ceno«. Zaradi tega Dervarič osebno predlaga izgradnjo specializiranega objekta za termično izrabo odpadkov.

»Ukrepi za zmanjšanje količin odpadne embalaže morajo biti predpisani na najvišjih nivojih EU in morajo zavezovati proizvajalce. Izvajalci gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov lahko vplivamo z osveščanjem samo na to, da se odpadne embalaže zbere čim več oziroma da se je čim več izloči iz masnega toka mešanih komunalnih odpadkov. Večje količine bomo zbrali in večja bo čistoča teh frakcij, lažja bo potem tudi faza recikliranja,« pa je po njegovem mnenju rešitev za zmanjšanje količin in povečanje recikliranja.

V podjetju Saubermacher-Komunala Murska Sobota so na območju 17 občin, kjer izvajajo gospodarsko javno službo zbiranja komunalnih odpadkov, v letu 2019 zbrali 3.450 ton embalaže, v letu 2018 pa 3.330 ton. gg

Foto: Komunala Zagorje

Za zmanjšanje količin Sandi Grčar predlaga ločevanje na izvoru (pri uporabnikih) ter pri proizvajalcih oziroma v določenih primerih uvedbo povratne embalaže ali prepoved uporabe določene vrste embalaže.

Reciklažni krog

Profesionalno ločevanje odpadkov je osnova za učinkoviti reciklažni krog. Ali govorimo o gospodinjskih, kosovnih, komercialnih odpadkih, papirju, kartonu, lesu, gradbenih odpadkih ali plastenkah – pomembna je najvišja možna točnost ločevanja in največji možni izplen.

